

6500 km Saharou

Čeká nás průjezd těžkým feš-fešem, pískem sypkým jako mouka. Když někdo zapadne, ostatní nesmí zastavit, jinak se nerozjede nikdo. Zapadáme po břicho „do mouky“, zkouším startovat, ale zahrabáváme se stále víc a víc.

Loučíme se s Petrem, Janem a Erikem. Každá skupina jede jiným směrem. Oni míří přímo na sever domů a my na jihovýchod k sopečnému kráteru Waw al Namus. Tato oblast je kromě několika vojenských posádek zcela neobydlená a patří mezi nejpustší místa naší planety. Dokupujeme kanystry a tak má každý vůz má přes 400 litrů pohonných hmot.

Opouštíme město obklopené slamy námezdnic dělníků ze subsaharské Afriky, pro které je Libye zemí zaslíbenou a kteří neváhají riskovat životy, aby se sem dostali. Míjíme překladiště, odkud se vypravují „kamiony smrti“ do nitra černé Afriky. Jsou to vlastně pokračovatelé karavan. Jenom zboží je jiné, dříve se vozila slonovina, sůl, koření, zlato a otroci, nyní tito imigranti sedí, nebo visí na hromadách osobní-

ho majetku, pocházejícího většinou z Číny a z Evropy, který si v Libyi nakoupili. Náklad několika násobně převyšuje míru únosnosti starých nákladáků, většinou Mercedesů. Když někdo usne a spadne, nezastavuje se, cesta je dlouhá a lidský život tady nemá valnou cenu. To je Afrika!

Vjíždíme do oázy Waw al Gabir. Je to něco mezi JZD, vysloužilým hotelem a vojenským stanovištěm. Domlouváme si ná-

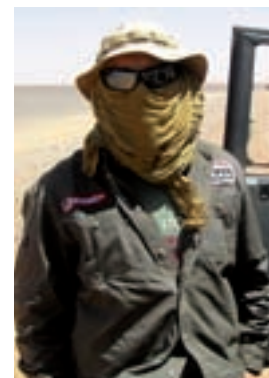
kup nafty. Máme ji přislíbenou, jen když nastartujeme nefunkční čerpadlo, což se nám rychle podařilo a tak můžeme natankovat a jedeme dál. K večeru přijíždíme k vojenskému kontrolnímu stanovišti, které je dobře strategicky položeno na výšině s dobrou kontrolou celého okolí. Dáváme si s vojáky čaj a jdeme spát, abychom ráno časně vyjeli.

Již z dálky je zřejmé, že se blížíme ke zcela výjimečnému

▲ Když si spravíte čerpadlo, můžete si natankovat

▶ „Šáš“ nesloužil pouze k ochraně obličeje proti slunci, ale hlavně jako respirátor

◀ Konečně pumpa, kde bylo co tankovat

▼ Uhodli jste jméno skály? Místní ji nazývají těhotnou ženou, vztyčeným prstem nebo falusem pouště Akakusu

přírodnímu útvaru a 750 km dlouhá cesta hamadou, dunami, prašným černým popelem, ale hlavně extrémní roletou, při které odpadávaly přišroubované věci únavou materiálu, stála za to.

Čím více se přibližujeme, zjišťujeme, že se ocitáme v jakémisi černobílém světě. Sopečný popel smíšený se světlým pískem a jasným slunečním jasem utváří těžko popsateľný úkaz. Černobílo však končí hranou, která je

součástí kráteru, několik kilometrů širokého. Je to vlastně mísa, z jejíhož středu vyrůstá hora podobná hnědofialové homoli. Její strmé svahy spadají do jezera, které ho lemuje po celém jejím obvodu. Břehy jsou zarostlé rákosím, travou a palmami. V návětrné straně je písek černý, v závětrné žlutý. Vše působí až biblicky. Voda páchne po sirovo-díku. Do reality nás vrací výjezd po několikasetmetrovém prud-

kém svahu. Zdenek s Toyotou má trochu problém, ale vyjždí. U Erikova Defíka je znát načipovaný motor a jeho 171 koní spolu s Davidem je již také nahoře. Naše stodesítky se trápí. Už chápu, proč domorodý Tuareg, který nás pozoruje ze své toyoty, zůstává nahoře. Připadám si jako v akváriu. Drahošovi po několika marných pokusech praskla polosa. Rezervní sice máme, ale už jen jednu. Další je na základně.

Náhle se u mě zjevuje Tuareg, který nás doposud pozoroval se shora. Prý mě z toho dostane, zná trasu. Upouštíme pneumatiky zase na 0,5 atm a vyrážíme. Už jsme skoro nahoře. Na plný plyn, redukováná dvojka. Pak dává jedničku. Rychlostní skříň vydává hrozný zvuk. Nevyšlo to, musíme znovu dolů. Ale jen o kousek. Příště se to musí podařit. Ale jednička se bude opakovat. Tentokrát to vyšlo. Oba

celou cestu řveme. Citoslovce jsou v obou jazycích stejné. Vjíždíme opět do černého světa. Tentokrát, ale bez bílého. Začíná písečná bouře. Drahošův Defik už je také venku pomocí navijáku. Bez lyžařských brýlí není šance něco vidět. Okolo vytaženého Defika děláme vozovou hradbu a ještě natahujeme plachtu. Drahoš výměnu poloosy zvládl za 18 minut i při písečné bouři. Čeká nás průjezd těžkým feš-fešem, pískem sypkým jako mouka. Máme instrukce, že pokud někdo zapadne, ostatní nesmějí zastavit, jinak bude velký problém se rozjet. Zase upouštíme kola a vyrážíme. Asi v polovině cesty zapadám se svou „stodesítkou“ až po břicho do „mouky“. Je kolem 40 stupňů, spolujezdec

Láďa je naštěstí v naprosté pohodě. Lopatou odhazujeme jemný písek, znovu startujeme a zahrabáváme se čím dál více. Podhušťujeme na 0,4 atm, ale to už je zoufalství. Znovu startuji. Parták vši silou tlačí. Skrz prach ho vůbec ve zpětném zrcátku nevidím. Vůz se dává do pohybu. Rychle přeřazuji. Máme vyhráno. Ve zpětném zrcátku vidím Láďu jak visí na žebříku. Kolegové nás pozorují dalekohledy z pevného území. Rychle dofukujeme pneumatiky, které naštěstí vydrželi. Ukazuje se, že výběr pneumatik Matador Wisentta byl správný.

Kempujeme v místech, kde bývalo moře. Všude jsou zkameněliny a mušle. Právě z nich vzniká feš-feš. Je to vlastně větrnou erozí rozemletý vápenec. Večer

probíráme vzniklou situací. Nemáme povolení ke vstupu do pohorí Tibesti. Po dohodě variantu, že bychom jeli bez povolení zamítáme, nejen proto, že se jedná o cestu přes dva tisíce kilometrů dlouhou, která vede zaminovaným územím. Důvodů je ale více. Zodpovědnost za věci budoucí je velká a tíživá. Možná nám chybí také trochu pokory neboť při vnitřní sebekritice jsou hlavním motivem něco si dokázat, zvědavost a dokumentace lidského utrpení, kterého je v této lokalitě v hojné míře. Cíl jsme sice nesplnili, ale někdy je také důležitá cesta k němu a nejen výsledek. Další den jsme již v Rebiánské poušti. Je bílá a krásná. Zase jiná. Povrch je pevnější. Směřujeme do Zeli – začátku civilizace.

Už nejsme pod časovým tlakem, tak vždy kempujeme o trochu dříve a je větší pohoda. První indicie civilizace v poušti jsou většinou odpady. Zatím potkáváme pouze osamocené naftové vrty. Míjíme desítky kilometrů nově tažené kabeláže s čidly na otřesy půdy, napojených na baterie, podle kterých těžaři lokalizují nová ložiska. Nemáme z toho dobrý pocit. Naštěstí míjíme Toyotu s červeným praporem, řidič někam telefonuje a pak nám ukazuje, abychom jeli dál.

Míříme pořád na severovýchod. Už jsme na asfaltu a přijíždíme do Jefrenu, kde máme základnu u našeho průvodce. Upevňujeme zahrádky a bereme uložené věci. Navštívujeme opevněné berberské

▲ Večerní idyla v poušti

◀ Poušť se nemění jen tvarem, ale i barvou

▼ Sopečný kráter Waw al Namus patří k jednomu z největších zážitků expedice

▲ Ježdění v dunách byla pro nás off-roadová „trešnička“

◀ Možná tento „kotrmelec“ bylo varování

▼ Odloučené vojenské stanoviště před kráterem Waw al Namus

sýpky v Kabavu a Nalutu. Stavby jsou hliněné, konstrukčně zajímavé. Sloužily jako opevnění a skladování úrody před nájezdy. Některé jsou až ze 7. století před naším letopočtem. Pokračujeme podél pobřeží. Ještě že máme dostatek zásob nafty. Nikde není jediná čerpací stanice, která by měla pohonné hmoty.

Další den začíná římská část naší expedice. Vjíždíme do města Leptis Magna, které je jednou z nejlépe dochovaných římských památek na světě. Toto starověké římské město bylo od svého zániku chráněno několikametrovou vrstvou písečného nánosu. Rozkládá se na rozloze 300 ha a žilo zde asi 80 000 lidí. Odkryto a zrekonstruováno bylo až v minulém století. Původně bylo fénické, později se stalo po více než 600 let součástí římské říše. Největší rozkvět zaznamenala

Leptis Magna ve 2. stol. n.l. za vlády Septima Severa, který zde chtěl vybudovat světové centrum. Během tohoto období bylo město hlavní branou do Afriky. Procházka mramorovými ulicemi, kolem zbytků vysokých zdobených sloupů nás vrací na začátek našeho věku. Obdivujeme luxusní Hadriánovy římské lázně s velkými mramorovými vanami a nádherným zdobením, římané si uměli život vychutnat. Zachovalý amfiteátr pojmul 25 000 lidí a zápasy gladiátorů dokumentují fresky, které jsou v místním muzeu. Je úžasné, že se většina památek zachovala v tak dobrém stavu jen některé jsou poničeny nájezdy nenechavých turistů. Díky tomu se do města smí jen s průvodcem. Odpoledne jedeme do Tripolisu. Jsou zde vidět známky výstavby, ale město postrádá orientální atmosféru.

Také vy můžete jet s námi v listopadu 2009 do Libye.

Stačí vlastnit off-road nebo SUV automobil.

Poradíme vám s expediční úpravou vašeho vozu i s jeho výbavou a doplňky.
Řekneme vám co si vzít sebou a co nechat doma.
Obráťte se na náš Defender Club.

Kontakty: musil.tom@volny.cz | www.defender-club.cz | info@defenderclub.cz

▲ **Bílá Rebiánská poušť** byla zase jiná

▲ Pavoukovec solifuga lovil tři dny v našem autě, aniž bychom o tom věděli

▶ Poušť není jen písek, ale také skály

▼ Původně fénické město Sabratha má největší zachovalý amfiteátr v Africe

◀ Vstupní oblouk s freskami do římského města Leptis Magna bere dech

Západně od Tripolisu leží další římské město Sabratha, kde je největší zachovalý amfiteátr v Africe s krásnými mozaikami. Jeho průměr je 95 m a pokud se posadíte do hlediště, můžete obdivovat nejen zobrazení delfínů, ale také úžasnou akustiku.

Tam dělá také náš kameraman „Lopolo“ pomyslnou tečku za expedicí a filmováním. Nešťastnou náhodou rozbil kameru.

Kempujeme na pláži, ale moře je studené. Všechno má svůj čas, i náš v Libyi. Zítra opouštíme Velkou Socialistickou Džamahirii. Bohatší o nové zážitky

a ponaučení. Ráno přejíždíme hranice bez problémů a všichni ve skrytu duše doufáme, že někdy znovu uslyšíme „hallo, welcome to Libya“.

■ **Text:** Tomáš Musil

■ **Foto:** Petr Doležel, Drahoš Štěpanovský, Ján Štrbáň, Vladislav Franěk a Damjan Prelovšek

▲ Chcete-li vidět zachovalé římské památky jed'te do Afriky. Leptis Magna vás nadchne, stejně jako nadchla nás

◀ Před nájedzy kočovníků skladovali berberé obilí, olivový olej a potraviny v opevněných sídlech

▼ Další z proměn Sahary

LIFESTYLE
MAN COLLECTION

FOR
EVERY
DAY

BUSHMAN®

RESPECT FOR NATURE